EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 9.7.2024
COM(2024) 282 final

2024/0156 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie k přezkumu článku 6 Ujednání o státem podporovaných vývozních úvěrech

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie v souvislosti s přezkumem článku 6 Ujednání o státem podporovaných vývozních úvěrech (dále jen „ujednání“).

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Ujednání o státem podporovaných vývozních úvěrech

Ujednání je gentlemanskou dohodou mezi EU, Spojenými státy, Kanadou, Japonskem, Koreou, Norskem, Švýcarskem, Austrálií, Novým Zélandem, Tureckem a Spojeným královstvím (dále jen „účastníci“), která poskytuje rámec pro řádné používání státem podporovaných vývozních úvěrů. V praxi to znamená jednak zajištění rovných podmínek pro účastníky (kde je hospodářská soutěž založena na ceně a kvalitě vyváženého zboží a služeb, a nikoli na stanovených finančních podmínkách), jednak odstranění dotací a narušení trhu, jež souvisejí se státem podporovanými vývozními úvěry. Ujednání vstoupilo v platnost v dubnu 1978 na dobu neurčitou, a ačkoli je mu poskytována administrativní podpora sekretariátu OECD, nejedná se o akt OECD[1].

Ujednání je pravidelně aktualizováno s ohledem na politický vývoj a vývoj na finančním trhu, které ovlivňují poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů. Ujednání bylo provedeno v právu EU nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011, a stalo se tak v EU právně závazným[2]. Revize podmínek ujednání se začleňují do práva EU prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci podle článku 2 nařízení (EU) č. 1233/2011.

2.2. Účastníci ujednání a rozhodování

Evropská komise zastupuje Unii na zasedáních účastníků, jakož i v písemných postupech pro rozhodování účastníků. Rozhodnutí o všech změnách ujednání se přijímají na základě konsensu.

2.3. Zamýšlený akt účastníků

Na úrovni účastníků ujednání se na základě návrhů Unie a řady dalších účastníků jedná o povinném přezkumu článku 6 ujednání. Všechny tyto návrhy směřují ke sladění ujednání s mezinárodními cíli v oblasti klimatu, a to rozšířením stávajícího zákazu podpory uhelných elektráren bez omezení emisí v článku 6 na odvětví energie z fosilních paliv jako celek, s výjimkou omezených a jasně definovaných okolností.

Tato změna je podložena vědeckými důkazy. Podle analýzy „Net Zero by 2050“ (Čisté nulové emise do roku 2050)[3] Mezinárodní energetické agentury (IEA) by se po roce 2021 neměly uskutečnit žádné nové investice do dodávek fosilních paliv na cestě k čistým nulovým emisím. Kromě toho mnoho vlád OECD a exportních úvěrových agentur již přijalo závazky k provedení nezbytných změn politiky různými způsoby: na vnitrostátní úrovni přijetím politik postupného ukončování a také v mnohostranných prohlášeních, jako je prohlášení COP 26 o mezinárodní veřejné podpoře přechodu na čistou energii. V dubnu 2023 ministři skupiny G7 pro klima, energetiku a životní prostředí připomněli svůj závazek sladit mezinárodní

---

1 Ve smyslu článku 5 Úmluvy OECD.

2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 45).

3 https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050

financování ze strany států s cíli Pařížské dohody, přičemž rovněž poukázali na potřebu zohlednit národní bezpečnost a geostrategické zájmy. Hodnotu analýzy IEA a analýzy Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (IPCC) uznala Rada ve svých závěrech z března 2022, v nichž se uvádí, že členské státy do konce roku 2023 stanoví „vlastní vědecky podložené lhůty pro ukončení poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů na projekty v odvětví energetiky, ledaže se jedná o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody.“[4]

Zamýšlený akt by stanovil obecné pravidlo, že státem podporované vývozní úvěry a vázanou pomoc nelze poskytovat odvětví energie z fosilních paliv, ledaže se jedná o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody. Neupřesňoval by povahu těchto okolností, ale ponechal by účastníkům prostor pro uvážení v jejich přístupu. Ukázněné využívání této flexibility by bylo zajištěno povinnostmi v oblasti transparentnosti.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Vzhledem k tomu, že je zásadní, aby komunita OECD v oblasti vývozních úvěrů odpovídajícím způsobem převedla cíle politiky v oblasti klimatu do pravidel ujednání a do praktických opatření, bude Unie na nadcházejících zasedáních usilovat o dosažení dohody o tomto postupném ukončení. Několik dalších účastníků bude pravděpodobně postupovat stejným směrem a jiní letos oznámili, že ukončí podporu odvětví energie z fosilních paliv bez omezení emisí. Unie by měla být schopna zaujmout postoj k přezkumu článku 6 ujednání. Příloha tohoto návrhu rozhodnutí Rady obsahuje nejnovější návrh EU na kompromisní řešení dohody. Postojem Unie by mělo být přistoupení ke konsensu o rozhodnutí OECD, pokud je v souladu s tímto kompromisním řešením.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie zavádí rozhodnutí, jimiž se stanoví „postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody“.

Pojem „akty s právními účinky“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se dotyčný orgán řídí. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie“[5].

4.1.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Zamýšlené rozhodnutí může rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právních předpisů EU, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES. Je tomu tak na základě článku 2

[4] Závěry Rady o vývozních úvěrech, schválené Radou (pro hospodářské a finanční věci) na jejím 3855. zasedání dne 15. března 2022 (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7101-2022-INIT/cs/pdf).

[5] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

uvedeného nařízení, který stanoví, že „Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 3, kterými se mění příloha II, pokud je to nezbytné v důsledku změn pravidel, které dojednali účastníci ujednání“. To zahrnuje změny příloh ujednání.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, k němuž se zaujímá postoj jménem Unie.

4.2.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají vývozních úvěrů, což spadá do působnosti společné obchodní politiky. Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž článek 207 Smlouvy o fungování EU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 207 odst. 4 první pododstavec Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Vzhledem k tomu, že zamýšleným aktem se změní ujednání, je vhodné jej po jeho přijetí zveřejnit v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2024/0156 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie k přezkumu článku 6 Ujednání o státem podporovaných vývozních úvěrech

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pravidla uvedená v Ujednání o státem podporovaných vývozních úvěrech (dále jen „ujednání“) byla provedena v právu EU nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011, a stala se tak v Unii právně závaznými[6].

(2) Podle článku 6 ujednání by účastníci ujednání (dále jen „účastníci“) měli tento článek přezkoumat s cílem dále posílit jeho podmínky, a přispět tak ke společnému řešení změny klimatu.

(3) Plánované rozhodnutí o přezkumu článku 6 ujednání by mělo být v souladu s mezinárodními závazky Evropské unie podle Pařížské dohody a s politikou Unie v oblasti klimatu.

(4) Rada Evropské unie již ve svých závěrech o vývozních úvěrech ze dne 15. března 2022 oznámila záměr členských států stanovit do konce roku 2023 ve svých vnitrostátních politikách vlastní vědecky podložené lhůty pro ukončení poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů na projekty v odvětví energetiky, ledaže se jedná o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody.

(5) Je vhodné stanovit postoj, který má být jménem Unie zaujat ohledně přezkumu článku 6 ujednání, neboť zamýšlené rozhodnutí účastníků ujednání se stane pro Unii právně závazným a bude moci rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah práva Unie na základě článku 2 nařízení (EU) č. 1233/2011,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postojem, který má být jménem Unie zaujat, je připojit se ke konsensu účastníků ujednání ohledně přezkumu článku 6 ujednání a dalších souvisejících článků v souladu s přílohou tohoto rozhodnutí.

---

[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 45) (dále jen „nařízení (EU) č. 1233/2011“).

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně